РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень:
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 30-го ЖОВТНЯ 1920. ЧИСЛО 131. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, OCTOBER 30, 1920. No. 131.

АЛІЯНТИ ВІДДАЛИ БЕСАРАБІЮ РУМУНІЇ.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ В АНГЛІЇ ПОКІНЧЕНИЙ. ---- ПРЕЗИДЕНТ ВИЛСОН В ОБОРОНІ ЛІГИ НАРОДІВ.

УМОВА В СПРАВІ БЕСАРАБІЇ ПІДПИСАНА ОДНОСТОРОННО.

Не питались ні давних властителів ні народу.

(Телеграма до „Н. Й. Таймса").

ПАРИЖ, 28. жовтня. — **В комнаті міністерства заграничних справ при Ке Д'Орсей заключено сьогодня пополудни договір, підписаний представниками Румунії, Великої Британії, Франції, Італії і Японії. Тим договором віддано остаточно Бесарабію Румунії. Ані Америка, ані Росія (ані Україна, хоч в Бесарабії находиться 28 процент Українців — ред.) не підписали договору. Америка не підписала, бо вона загалом не мішається тепер до европейських справ, а Росію рішили аліянти поминути, хоч Бесарабію забрано якраз від Росії.**

В договорі находяться „клявзулі для етнографічних меньшостий, які дають змогу Росіянам і иншим національностям" рішитися, чи хочуть чи ні стати румунськими горожанами. Ці клявзулі забезпечають свободу і справедливість (подібно як в Польщі! — ред.) всім народностям на території Бесарабії. Їх (ці клявзулі — ред.) приняла Румунія по довгій проволоці і спротиві, бо вони ніби то мали йти в розріз з її суверенностю.

В установленню границь Бесарабії має допомогти Румунії Ліга Народів, а один член комісії має боронити Росію. З Росією залагодяться аліянти при помочи Ліги Народів аж тоді, коли там буде правительство, признане аліянтами, одначе справи границь не мож буде вже рухати.

Росія отже не буде мати голосу в справі Бесарабії, хоч би навіть там було правительство, признане аліянтами.

В АНГЛІЇ.

КОНЕЦЬ МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 28. жовтня. (А. П.). — **Страйк углекопів в Англії і Валії полагоджено сьогодня пополудни, але це полагодженнє потребує ще голосовання углекопів.**

Френк Годжес, член екзекутиви майнерської організації, заявив: „Ми дістали услівя від правительства, і їх піддасть екзекутива під загальне голосованнє углекопів. Екзекутива поручає загалови членів майнерських організацій приняти услівя правительства як тимчасове полагодженнє, заки буде установлена Державна Рада платні".

Услівя, які мають бути піддані під голосованнє, містять в собі підвишку платні о два шілінги за одну шихту для мущин, що числять 18 літ життя, а відповідну підвишку для молодших майнерів. Углекопи зобовязуються працювати з усіх сил, щоб добути найбільш можливу скількість угля.

Правительство видало від себе заяву, подібну до заяви Годжеса, з додатком, що голосованнє відбудеться сейчас.

В услівях сказано, що підвишка платні остане в силі, доки не установиться постійної Ради платень, яка має увійти в життє з кінцем марта.

СТРАЙК КОШТУЄ АНГЛІЮ ПІВТОРА БІЛІОНА ДОЛЯРІВ.

ЛОНДОН, 28. жовтня. (Пр. Тел.). — Скупе обчисленнє коштів углевого страйку з кінцем біжучого тижня, включаючи також страту продукції в копальнях, платні, заробок зелізниць, зменьшенне продукції в инших галузях і загальний вплив на підприємства, виносить півтора міліярда втрати. Инші обчислення посуваються навіть до того, що кажуть, що Англія втратила на страйку 2 і пів біліона долярів.

БУВШУ СУФРАЖЕТКУ ЗАСУДЖЕНО НА 6 МІСЯЦІВ ВЯЗНИЦІ ЗА БУНТ.

ЛОНДОН, 28-го жовтня. — Сильвію Пенкгорст засуджено сьогодня на шість місяців вязниці за видаванне бунтівничої ґазети. Вона видавала межи моряками ґазетку „Робітничий дредновт", а кромі того правительство приловило її листи, писані до Леніна.

ПОХОРОНИ МакСВІНІЯ В ЛОНДОНІ І КОРКУ.

ЛОНДОН, 28. жовтня.—Правительство заборонило перевезти тіло мейора міста Корку, Теренса МакСвінія, до Доблину, як це було пляновано з першу. Домовина знебіщиком буде перевезена на окремім кораблі до міста Корку, де все вже приготоване до похорону. В Лондоні відбулася сьогодня рано заупокійна Служба Божа в католицькій катедрі св. Юра, де було виставлене тіло МакСвінія на катафальку. Довкруги домовини уставилися члени ірляндської республиканської армії в уніформах, а церков була переповнена всілякого рода достойниками. По богослуженню уставився жалібний похід, щоб відпровадити тіло покійника до зелізничої стації в Юстон, звідки мається його перевезти зелізницею до пристані. Походови придивлявся велитенський здвиг народа, який з пошаною здіймав накриттє голови, коли переїздила домовина з тілом небіщика.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЛСОН ВИЧЕРПАНИЙ ЗІ СИЛ.

Сидів знеможений підчас приняття делеґації.

ВАШІНҐТОН, 27-го жовтня. (Пр. Тел.). — **Сьогодня рано приняв президент Вилсон делеґацію, зложену з 15 републиканів, котрі боронять Ліґи Народів. Президент сидів в кріслі на колісцятах і читав свою промову про Ліґу Народів. Він сказав між иншим, що „ціла будуча моральна сила права в світі буде залежати більше від Злучених Держав ніж від якої иншої держави. Дальше сказав, що артикул X. конституції Ліґи Народів „не есть погрозою війни, але окремою запорукою членів Ліґи, що вони будуть опиратися таким ділам, які власне зробила Німеччина, без огляду на це, хто в будуччині схоче їх робити".**

Отсе принятте делеґації—це перша промова Вилсона від часу його недуги з перед року. Члени делеґації були дуже збентежені його виглядом. Він есть так вичерпаний зі сил, що ледви міг сидіти, а говорив так по тихоньки, що не мож було його ні чути ні розуміти. Серед делеґації були давнійші знакомі президента, одначе він їх не пізнав, кромі одного. Делеґація схарактеризувала промову президента, як останний апель до совісти своїх земляків.

ФАРМЕРІ З НЕБРАСКИ ГРОЗЯТЬ, ЩО БУДУТЬ ПАЛИТИ КУКУРУЗУ.

ОМАГА, Неб., 28. жовтня. — Сотки тисяч бушлів кукурузи може згоріти, коли фармері з північної Небраски виконають погрозу. Вони не мають топлива, а угле занадто дороге в порівнанню з кукурузою, яка цего року обильно зародила.

Нова кукуруза, необтереблена платиться по 15 долярів за тону. Найтаньший мягкий уголь коштує 15 дол. за тону, але до того треба додати кошти перевозу. Тона нетеребленої кукурузи дасть більше тепла і буде горіти довше ніж тона угля.

В початковій історії стейту було звичаєм межи фармерами уживати кукурузу за топливо, але від 1906 року цего до тепер не роблено ані разу.

60 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ КОШТУЄ ФАБРИКА ПОРОХУ, ЯКА НЕ ВИДАЛА АНІ ФУНТА ПОРОХУ.

Перед новими виборами виписують републиканські ґазети диво про розтратність Вилсонової адміністрації у военнім часі. Так ось тепер голосять, що правительство видало 60,100.000 долярів на фабрику пороху коло Найтро, В. Ва., яка не виробила ані фунта пороху. Коли заключено перемирє, то в згаданій фабриці находилося матеріялів вартости 10 міліонів долярів. Опісля цілу фабрику разом з матеріялами продано за 8,551.000 і то на сплату ратами в довготриваючих відступах часу.

Страта инших міліонів.

З помежи инших міліонових втрат, які виносять по кілька міліонів (дрібничка! — ред.), підносить Н. Й. Гералд одну троха більшу, бо аж на 116 міліонів долярів. Ці гроші видано на фабрики нітрату (вибуховий матеріял, потрібний до виробу гарматних куль—ред.), з Шефілд, Аля., Мосл Шолс, Аля., Толідо і Сінсінаті, а в них не вироблено ані одного фунта нітрату на стріли проти Німців.

На фабрикацію инших вибухових матеріялів видано також десятки міліонів безуспішно. Так збудовано три фабрики пікріку коштом 35 міліонів, а не вироблено ані фунта. Що більше, цей матеріял мав бути для Французів і вони мали покрити всі кошти виробу, а американський уряд погодився опісля з французьким правительством за 14 міліонів долярів.

Дальше описує „Н. Й. Геральд" цілі оргії у видатках правительства на цілі, яких не покінчено ізза перемиря.

ПОЛЬСЬКА КЛЕВЕТНИЧА МАШИНА В РИЗІ.

З Українського Пресового Бюра в Латвії наспіли до нас німецькі і російські часописі, в яких находятся звіти з часів мирової конференції в Ризі. В тих часописях міститься богато про українську справу і полєміка, яка вивязалася з нагоди прибуття до Риґи українських делеґацій.

Так на пр. Польське Пресове Бюро розіслало до місцевих ґазет в Ризі комунікат про галицьку Делеґацію під проводом Дра Костя Левицького. В комунікаті сказано, що та делеґація нікого не представляє, бо Ернест Брайтер есть комуніст(!), а щодо инших, то вони не є речниками української справи. Бо ті українці що в 1918 р. під проводом Петлюри утворили українську Раду помирились з Поляками на тій основі, що Східна Галичина дістане автономію, а Україна на Схід від Збруча буде самостійною державою. Під цю пору є дві України: Україна Петлюри і Павленка, яка веде війну проти большевиків разом з польською армією, і Советська Україна Раковського. Котра з тих України побідить, покаже недалека будучність. Трета Україна германофіла (!!—ред.). Петрушевича, котрий посварився з Петлюрою, тому вислав до Риґи свою делеґацію, есть видумкою.

Читачі самі бачуть, скільки есть правди в тім польськім комунікаті і тому ми не додаємо від себе ніяких уваг.

З ПОЛЬЩІ.

ЛИТОВЦІ БОЯТЬСЯ ПОЛЬСЬКОГО НАПАДУ.

ЛОНДОН, 28. жовтня (Пр. Тел.). Литовський міністер закордонних справ, Пурицкіс, котрий тепер приїхав до Лондону висловився так про наїзд Поляків на Вильну.

„Есть це певно іронія, щоб Поляки уживали проти нас того оружа, як дала їм Франція для їхньої оборони проти большевиків. Вони воюють проти нас саме тоді, коли ми цілком без боротьби віддалися під опіку Ліґи Народів.

Польський уряд допускає в своїй ноті до Аліянтів дня 14 жовтня, що напад на Вильну есть актом непослуху і помаганнєм військового обовязку. Але то ще не есть все, бо польське правительства позволило иншим польським військам разом зі зорушеними поїздами і аеропланами прилучитися до ватаги Желиґуского, Говориться, що це військо зложене з земляків з околиць Вильни. але Ліґа Народів робила слідство, підчас якого виявилося, що жовніри походили з Познанщини, Галичини та инших польських округів, кромі кількох офіцирів, які є дідичам на Литві.

„Тепер початкові дві або три дивізії зросли вже до десять. Нові війська приходять до Вильни і тепер приготовляеться похід на Ковно".

ПЛЕБІСЦИТ НА ЛИТВІ.

БРУКСЕЛЯ, 28. жовтня (А. П.). — Ліґа Народів закінчила свої наради сьогодня рано. Ліґа розійшлася, відославши справу спору про Данціґ до зборів Ліґи, які відбудеться слідуючого місяця в Женеві.

Рада Ліґи полагодила ще иншу справу, а то рішила, щоби про належність спірної польсько-литовської території рішило населенне дорогою плебісциту. В тім находиться також і гранична лінія, установлена Найвисшою Радою в грудні 1919 р.

З РІЖНИХ СТОРІН.

КЛОПОТИ З ВОЛОДАРЕМ В ГРЕЦІЇ.

ЛОНДОН, 28. жовтня. Грецька палата послів вибрала адмірала П. Кундуріотіса реґентом Греції 137 голосами проти 3, як сповіщає телеграма з Атен до лондонського Таймса. Адмірал Кондуріотіс есть міністром маринарки в кабінеті Венізельоса.

ЖЕНЕВА, 28. жовтня.—Перший раз від грецької революції в 1917 році грецьке правительство через свого міністра в Берні розпочало переговори з родиною бувшого короля Константина. Грецький посол повідомив князя Павла про певні услівя, з якими звязане його наслідство на грецький престол. Найважнійшим услівєм, якого сповнення домагається посол урядове, есть, що Константин і його син Юрій, князь Спарти, зріклися престола.

Константин, який перебуває в Люцерні, дістає дальше телеґрами висловами співчуття по причині смерти сина. Між иншими наспіли телеграми від бувших цісарів наспіли телеграми від бувших цісарів Вільгельма і Карла.

МЕКСИКАНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО АРЕШТУЄ ҐОВЕРНОРА.

МЕКСИКО МІСТО, 28. жовтня. (А. П.). — Карльос Ґріп, ґовернор стейту Табаско, дістався до арешту в місті Сан Хуан Батіста, значить в столиці свого стейту. Розказ його арештовання видав міністер війни. Державний сенат видав проклямацію до народу, в якій було сказано, що місце ґовернора есть вільне, бо ґовернор Ґрін поносить вину за стрілянину в палаті послів стейту Табаско останного понеділка, підчас котрої згинул двох пслів, а 4 особи ранено.

Ґрін згодився у вівторок прибуде до міста Мексика і пояснити справу стрілянини, але вчера сказав, що не поїде і сейчас опісля вийшов наказ його арештовання.

АНҐЛІЯ ЗРІКАЄТЬСЯ ПРАВ НА РІЧ НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 27. (А. П.). Французьке міністерство закордонних справ дістало сьогодня урядове повідомленнє, що британське правительство зрікається права конфіскувати німецькі маєтки на своїй території. Яко причину подано це, що німецькі купці не хотіли розпочинати торговлі з Анґлією в обаві, що їх маєток може бути сконфіскований.

Цей поступок Анґлії дуже збентежив французький уряд, бо він боїться, щоби Німеччина не зажадала тогосамого від Франції, котра, як сказано, не згодилася би на те.

Право, що Анґлія й Франція мовчуть конфіскувати німецькі маєтки на своїй території, було заґварантоване у Версальському договорі — ред.).

ДОРОГОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗРАДИ.

Перемиський тижневик **„Український Голос"** з 2. жовтня с. р. подає отсі вісти:

„Петлюрівська військова команда приказом з 31. серпня с. р., ч. 17, поручила увільнити зі служби всіх старшин, козаків і урядників, котрі є Галичанами.

„Другий приказ велить приймати Галичан до петлюрівської армії лише в тім разі коли дотичні Галичани зложать заяву, що хотять служити також в польському війську.

„Ґенерал Зелінський, шеф української місії в Польщі, оглядав минулого тижня український військовий відділ в Ланцуті. При тій нагоді перед фронтом говорив про „зраду Галичан" під проводом Кравса.

„Подаємо вязаночку тих фактів до відома — пише дальши **„Український Голос"**, — яко історичні документи: Колись наш історик з острахом буде їх відчитувати, болючи над новітною тетерівщиною.

„Ми очевидно далекі, щоб обвиняти за се свідомих Придніпрянців, бо вони не відвічальні за сю тетерівщину; невинні вони і сьому, що в петлюрівській армії перед ведуть всякі Сальські, Галкіни і инші денікінці. Ті люди далекі від того, аби зрозуміти страшну нашу траґедію; глухі на розпучливий крик душі тих, котрі під проводом Кравса покидали рідний край; котрих серце тріскало, коли бачили, як поганиться українське імя дикими погромами і т. д. Свідомі Придніпрянці разом з нами плачуть над тою руїною наших взаємин, котру спричинило хоробливе бажанне власти, оперте, хотяй би і на денікінцях та всяких пройдисвітах, що шукають наживи, як вони кажуть, в „українській авантурі".

„Не дивлячись на ті діла божевілля, ми Галичани робімо все, що можливе, щоб вирівнати противенство між західною і східною Україною".

СТРАШНІ НАДУЖИТТЯ ЖАНДАРМЕРІЇ В БЕРЕЖАНЩИНІ.

До Д. О. Г. у Львові доносить громада села Каплинці, бережанського повіту, що слідує:

Від дня 20/IX. 1920 поповнила жандармерія з Бережан такі неправности:

а) Побито: Миколу Лісевича (120 буків), Івана Вербовського (близько 100 буків), Луця Петрова (бито страшно без рахунку), Семена Яремка (бито страшно без рахунку), Домка Бабчака (бито страшно без рахунку) — без ніякої причини.

б) В ночі між 10. і 11. год. з 1. на 2. жовтня напали жандарми на дім Марії Раковської, щоби забрати їй дочку Настю до фільварку в Медовій, щоби її там насилувати. Матір, що боронила дочки, страшно збито. Те саме ділося і з дівчиною М. Стасишин. Підчас сеї оргії жандарми стріляли з крісів так, для страху, через що викликали в селі великий переполох.

При тому нападі був присутний економ Смоляк, що серед плачу населення втік, се він очевидно намовив жандармів до насилля. Є свідки: Матрона Петрів, Микола Райківський і М. Петрів.

в) Громади Каплинці і Медова мусять давати до роботи на фільварок Медова кілька пар коний і кільканайцять людий щодня безплатно. Женуть людий до роботи в нелюдський спосіб, як звірів.

г) Жандармам громада мусить давати щодня 2 курки або 2 качки і 1 хліб даром.

д) Жандарми забирають собі від кождого господаря від 20 до 50 кг. збіжа без ніякого права реквізиції або купна, даром.

е) Постерунок жандармерії в Плотичі взяв в липні с. р. 200 кг. збіжа, якого не заплатив, а тепер знову забирає 200 кг. збіжа і 600 кг. бараболь.

Громада Каплинці, мале село, що складається з 78 чисел, 20 спалених в 1917 році, досі невідбудоване, має 300 моргів ріллі разом з лугами, а з того одна трета частина засіяна, а на додаток жандармерія все неправно забирає. Тамошньому населенню грозить страшний голод в наслідок такої жандармської господарки.

Населення Каплинець, тихе і спокійне, просить через громадську раду зробити кінець катуванню невинного населення і здержати рабунки бережанських жандармів, яких вислав староста Міліньскі, а яких підюджує економ Ян Смоляк.

Се прохання предкладає громада Д. О. Г. у Львові просить о негайні середники помочі, переведення слідства і потягнення виновників до відповідальности.

(Підпис і громадська печатка Каплинець).

"SVOBODA" (LIBERTY)

An Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими ґрішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ВИННИЧЕНКО КИНУВ МОСКОВСЬКІ САВЄТИ.

З московськими централістами годі Українцям спільно працювати. — На Україні великий зріст національної свідомости. — Винниченко віщує скорий упадок большевицтва.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Карльсбад, Чехословаччина, 7. жовтня 1920.

Кілька днів тому приїхав сюди з поворотом з України Володимир Винниченко по чотирох місяцях побуту там. Його надії на можливість співробітництва з російськими комуністами не справдились. Він приняв був місце заступника Раковського і комісарство заграничних справ України (яко такий виставив повновласть Мануїльському заступати Українську Республіку на конференції в Ризі). Але конець кінцем переконався, що московські комуністи не дадуть йому вести роботи по його мисли, а українські комуністи занадто слабі. аби на них можна було опертись. Вони істнують леґально, але під большевицьким доглядом. Соціялісти-революціонери українські не мають права леґального істновання. Московський централізм підтинає цілковито большевицьку політику на Україні. Українське селянство тужить за Українською Центральною Радою. Називає себе большевиками доволі охочо, але ненавидить саме слово „комунізм", розуміючи в тім панованнє московських і еврейських комуністів. Українська інтеліґенція розбіглась по селах. Село живе в достатках; місто голодує і пустіє.

Винниченко задумує осістись на довший час в Чехії. Розчарований своєю політичною невдачею, хоче віддатись філософічним студіям.

Віщує перемогу реакції на Україні і в Росії на найблизший час, але стверджує великий, просто неймовірний зріст національної свідомости серед українського народу. В Києві вся преса українська. По селах скрізь українські школи. В Полтаві не почуєш чужої мови. Навіть глибоко зросійщений Харків сам собою українізується.

ЗАПИСКИ.

Вилсон промовив.

В минулу середу у Вашинґтоні була в Білому Домі зворушаюча хвиля.

Прибула там делеґація Американців, нібито републіканців але приклонників демократичної адміністрації Вилсона і конституції Ліґи Народів, ухваленої у Версалю для аліянтів, а також попри них і для цілого світа.

Президент Вилсон приняв її в маленькій кімнаті, сидячи на кріслі обіч стола. До нього промовив в коротких словах **др. Ґемилтон Ґолт,** редактор нюйорського тижневика „Індепендент", вказуючи на справу Ліґи Народів, яка була мрією президента Вилсона.

Се було перше послуханнє делеґації, яку президент Вилсон приняв, відколи попав в тяжку недугу нездужає вже більше року).

У відповідь на слова Голта **президент Вилсон** відчитав тихим голосом свою відповідь.

Очевидці кажуть, що се було враженнє дуже прикре, коли президент, зломаний старець, сидячи, слабим голосом відчитував свою першу бесіду від хвилі нападу тяжкої недуги, а може вже й останню, бо і так президентувати має вже тільки 4 місяці.

У своїй відповіді президент Вилсон повторив свої давні слова, що їх говорив про Ліґу Народів ще за здоровля. Він її, а радше її конституцію, ухвалену при його співучасти у Версалю, знов похвалив і вказав на її високі ідеї і завдання, на її миролюбні і миротворні цілі і стремління та змагання до міжнародної справедливости і людяности.

Все те президент Вилсон вже нераз був сказав ще за здоровля, тільки з більшою силою, рішучостю і самопевностю. Тепер давні свої красні слова повторив слабо і тихо, бо ізза фізичної недуги і думка ослабла.

Повторив також, що треба конче в конституції Ліґи Народів 10-го параґрафу, який обовязує держави, що належать до Ліґи, взаїмно себе боронити, навіть оружною війною.

Хто прочитає слова Вилсона, погадає собі: Красні слова — мир, міжнародня справедливість, людяність; навіть увійшов би і 10-тий параґраф, як би він стояв на обороні тих слів, коли би їх вводжено в життє. Але... що по красних словах? Де красні діла? **Чому до тої Ліґи з красними словами належить Польща і Румунія з поганими ділами?**

Деж той параґраф 10-тий дівся, який президент Вилсон так боронить і називає його „серцем конституції Ліґи Народів"? Чи того параґрафу неможна обернути проти Польщі і Румунії, коли вони нападають на сусідні народи?

Ось що шкодить успіхови Ліґи і вириває „серце" (10-тий параґраф) з її конституції!

Не аґітація проти Ліґи шкодить їй, але те, що до неї належать такі злочинці як Польща. Се без аґітації компромітує Ліґу перед цілим світом.

Як би не се, хорий президент не мусів би трудитись боронити Ліґу, бо вона світила би проміннєм правди і справедливости; але так вона більше хора від президента, а хору не боронити треба але лічити. Лічити на серце, 10-тим параґрафом, проти членів Ліґи злочинців таких як Польща. А поки сього не буде, жадні „спічи" не поможуть.

Виборчий камуфляж.

В часі війни роблено камуфляж (піддуреннє), як одні війска дурити другі зробленими з паперу гарматами, які неприятель острілював і марнував набої.

Такого камуфляжу допускаються тепер в часі виборчої кампанії в Злучених Державах республіканці і демократи.

Вони пустили виборцям під ніс дурмана, що першою річию, яку вибори мають рішити, є, чи Америка має належати до Ліґи Народів чи ні. Всі ґазети пишуть тільки про Ліґу Народів. Всі „спікери" про се балакають. І кандидати на президента та його заступника й собі деклямують про Ліґу Народів.

І вони дійсно вже осягнули ціль. Публика забила собі баки Ліґою Народів і ані суди Боже про що иншого думати або сказати.

А по правді виборців не так болить Ліґа Народів, як домашні суспільні та економічні відносини, яких Ліґа Народів не поліпшить, але може погіршити, як принесе в дарі Америці з Европи другу війну.

Кождого Американця нині обходять такі справи: високі воєнні податки, дорожня і наживники. Кождий хотів би, аби зменьшено податки; аби збито дорожню; та щоби здержано розгін наживників, прафитірз) і страшний приріст нових міліонерів.

Отсе є дійсне питаннє дня; питаннє нинішнє і завтрішнє і позавтрішнє, і загалом питаннє будучини народу, яке треба розвязати передівсім.

А тимчасом публика є задурманена конституцією Ліґи Народів і її 10-тим параґрафом. Старий президент аж з постелі встає, щоби той параґраф пригадати народови.

З того вийде таке, що дійсні питання дня: про податки, дорожню і зріст міліонерів та стотисячників способами штучної дорожні — будуть відложені на бік і останутся нерозвязані, на шкоду народу, а на хосен тих, що доси хіснували.

Так можна дурити публику, як вона політично невироблена, але тільки так довго, поки наживники не доскулять їй до печінок. Бо економічна біда — се найліпший освідомитель політичний. Тоді вже й камуфляжі не поможуть.

„Мане, текел, фарес" на стінах в домі Ліґи Народів.

Ліґа Народів богато вже радила по ріжних містах, а на другий місяць, падолист, переноситься вже до свого осідку в місті Женеві, над Женевським озером, в Швайцарії, де радити-ме у своїй хаті, на яку закупила „Національний Готель" за пять і пів міліона франків.

Ґенеральний секретар Ліґи **сер Джеймс Ерик Драммонд** обійме там урядованнє і буде радити Рада Ліґи (кавнсил) і Збір (есемблі). Радити-муть в мові анґлійській і французькій, які признано за урядові мови Ліґи.

Богато річий має Ліґа Народів до дебатовання. Одною з важних річий є справа **Постійного Суду Міжнародньої Справедливости.**

Але хотяй все вже виглядає так красно як в словах Вилсона, хотяй вже є і ґенеральний секретар, і Рада, і Збір, і 10-тий параґраф войовничий і 14-тий параґраф, що балакає про сей Постійний Суд Міжнародньої Справедливости, і хотяй вже є своя хата над водою, то Ліґа Народів ще нічим не змінилась. Досі вона скиталась як циган із шатром, а тепер ніби осіла на стало в Женеві, але її циганство не змінилось.

Бо поки вона буде жити в гріхах, поти з неї не будуть люди.

Пощо їй цілої конституції аж з 26 параґрафів; пощо їй параґрафу 10-го і 14-го, коли там всупереч всім параґрафам і розумови людському може належати Польща, держава заборча найгіршого прусацького сорта; держава, що ледви вродилась, замаралася злочинами і кровю?

Найкрасші параґрафи не всилі Ліґи зробити красною, коли в ній є членом така Польща.

Хто не увійде в пороги женевської палати, то перша річ, яка його вразить, буде **гріх.**

Є там, над озером Женевським гріх. Він там буде покутувати, поки його не спокутує Ліґа.

Сей гріх, що до Ліґи Народів належить найбільша злочинниця між народами—Польща.

Той гріх є в палаті Ліґи написаний невидимою рукою на кождій стіні в кождій кімнаті.

Тільки треба хотіти, а можна його відчитати.

Там є написані слова: „Мане, текел, фарес".

Се є слова погрози й остороги, які колись огнистим видом явились на стіні в часі забави вавилонського короля Валтазара.

Ті слова кажуть членам Ліґи, що між ними є злочинець — Польща, котра звірським розбоем напала на сусідні народи: Українців, Білорусинів і Литовців. І як довго Польща буде між ними, так довго гріх буде покутувати між ними. Його спокутують вони, аж Польщу викинуть, а нападеним нею народам поможуть визволитись від наїзника.

Доси Ліґа мішалась тільки до **воюючих** сторін.

Як довго Польща воювала проти українського війска Галичини, так довго Ліґа, а властиво тоді ще тільки аліянти, що брались робити Ліґу, мішались до спору. **Але як польська наїзниця перемогла війско українського народу Галичини і тепер воює вже проти цивільного населення того краю, то Ліґа... мовчить.**

Таксамо є з українською Буковиною, нападеною Румунією.

Таксамо є з Литвою, нападеною Польщею. Ліґа мішається, поки ще Литва має армію; але як би не стало її армії, чи не повторить доля Галичини?

Каже 10-тий параґраф конституції Ліґи Народів, що він є проти розбою; але що з того, коли проти параґрафу її член, Польща, допускається розбою, а Ліґа його толерує!

І що по параґрафі 14-тім та його Постійнім Суді Міжнародньої Справедливости, коли та Ліґа, що творить такий суд, терпить таку страшну міжнародню несправедливість, якої допускається її член, Польща!?

Гріх є в самій Лізі і поти в ній буде, поки буде Польща.

На стінах в хаті Ліґи є написані слова остороги. Коли члени їх найдуть; відчитають; викинуть Польщу; і покарають за злочини, аж тоді пропаде гріх і Ліґа Народів зможе дійти дорогою правди до своєї великої цілі.

Большевики і капіталісти.

Большевики не могли погодитись з українськими соціялістами; не могли погодитись з московськими соціял-демократами меньшевиками та соціялістами революціонерами; не могли погодитись із селянами ані українськими ані московськими; не могли погодитись з кооперативами, які є власностю народу а кермовані соціялістами, — але можуть погодитися з капіталістами...

Тепер приходить вістка з Калифорнії, що тамошні капіталісти під проводом Вашинґтона Вандерлипа заключили з большевиками договір, на підставі якого большевики віддають їм часть Сибіри, простором більшу від України (400.000 квадратових миль) на протяг 60 літ для використання угля, нафти і инших земних скарбів.

Соціялісти небезпечні — кажуть большевики, — бо вони роблять компроміси (угоди) з буржуазією і спиняють розвиток соціялізму. А самі не то що роблять компроміси (як в Бересті Литовському, в Ризі і т. д.), але таки віддають край капіталістам як колись роздавали королі і згори назначують, що ті капіталісти мають визискувати той край і робітників через 60 літ.

Але їм можна все, бо вони „правдиві соціялісти", а другі, по їхньому, — неправдиві.

ІВАН ФРАНКО.

МІЙ ЧУДНИЙ РАЙ—ДЛЯ ВАС!

Отсе рідня моя! Отсе моя держава,
Мої терпіння всі, моя будучність, слава:
Дністер, Дніпро і Дон, Бескиди і Кавказ,
Отсе, сини мої, мій чудний рай—для вас!
Любіть, любіть його! Судьби сповниться доля,
І швидко власть чужа пропаде з сього поля.
Не стане тих, що днесь на вас наругу зводять,
І щезне сила їх, мов мгли нічні проходять.

НАД МОГИЛОЮ МУЧЕНИКА ЗА ІРЛЯНДІЮ.

„Немаж любови, кажу вам, над ту, коли життє віддам за рідний люд."

Цілий світ мусить схилити голову перед великанською самопожертвою, яку зложив на вівтарі любови рідного люду Теренс Мек-Свіні, посадник міста Корку і провідник борців за волю Ірляндії.

Велике се діло зложити голову в боротьбі за рідний край на полі бою. Але чи не більше діло; чи не більше геройство перемучитись, перестрадати в тюрмі через сімдесять чотири дні без крихітки поживи — за рідний народ, за його волю, за його красшу будуччину?

Самий акт самознищення, поповнений Мек-Свінієм, люди можуть ганити, або хвалити. Але його велика віра в слушність великої справи, за яку терпів аж до смерти; його незломна воля; його безпримірна любов до рідного краю, — ставить його в ряди найбільших героїв-надлюдий.

Мек-Свіні не одинокий герой в сучасній історії боротьби Ірляндії за визвіл волю. Перед ним в такийсамий спосіб жертвував своє життє за святу справу Ірляндії Фицджеролд. Кільканайцять годин по смерти Мек-Свінія помер наслідком голодового страйку третій мученик за нову Ірляндію Морфі. Девять инших страдальців за волю Ірляндії догоряє в британських тюрмах.

Великий народ, що має таких людий, таких патріотів.

Такого народу не переможе і наймогутнійший ворог.

Не в тім вага, що сьогодня очі цілого світа звернені завдяки геройській посвяті Мек-Свінія і його товаришів, на Ірляндію.

Очевидно, що світ мусить симпатизувати зі справою Ірляндії; але в тім діло, що народ, який видав таких героїв, патріотів, відданих Ірляндії до смерти, — такий народ не може згинути. Такого народу не знищать ні тюрми, ні розстріли, ні ціле пекло неволі. Такий народ буде жити.

Доля Ірляндії богато подібна до долі України. Гірка, непривітна, сумна і кровава. І в них, в Айришів, і в нас сотками літ ллється невинна кров борців і мучеників. І вони і ми сотками літ двигаємо ярмо неволі. І їх і нас люті вороги безсердечні намагались і намагаються знищити, стерти з лиця землі.

Але чи є в нас така велитенська сила духа; така безкрая любов до рідного краю як у Ірляндців? Чи та любов наша до України така велика; чи може мірятись з любовію, яка горить в серцях Ірляндців?

Правда, Ірляндці, так як і ми, мають чимало ренеґатів, та всетаки подавляюча їх більшість стоїть мов непереможний мур, зєдинена під прапором „Шин Фейну"; стоїть готова до боротьби, хоч би прийшлося кождому Ірляндцеви зложити голову за рідну справу.

А де така велика любов, така велика посвята, такий огнистий патріотизм, там ворог хотяй могучий — являється безсильним.

Ірляндія і її герої-мученики світять нам примірoм. Ірляндія дає нам і иншим поневоленим народам лекцію, як треба і як можна боротись за рідний край.

Дай же, Боже, щоб ми ту лекцію взяли до серця!

Іван Гундяк.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Ляхи переслідують українську пресу.

На місце забороненого українського дневника **у Львові „Громадська Думка"** (яка виходила на місце забороненого дневника **„Діло")** зачав виходити новий дневник п. з. **„Українська Думка".**

В Перемишлі Ляхи завісили на один місяць видаваннє тижневика **„Український Голос".**

Натомісць Ляхи приготовляють самі з Демянчуком видавати українську **хрунівську ґазету у Львові,** в друкарні „Веку Нового". Для кого та ґазета буде виходити, то не знати, бо Українці хрунівську ґазету збойкотують, а Ляхи не будуть читати, бо не вміють по українськи, а, впрочім, їм хрунівської політики вчитись не треба; вони знають її з роду.

Анкета Українського Горожанського Комітету у Львові.

Заходом Виконавчого Виділу Українського Горожанського Комітету у Львові відбулася дня 7. с. м. анкета в справі положення нашого ґромадянства та матеріяльного положення українських гуманітарних інституцій в Галичині. Виголошено ряд рефератів на теми: Голод на Підкарпаттю, положеннє вдів і воєнних сиріт, українські приватні школи і положеннє студентства, справа безробітних і службовиків і т. д.

Ляхи хотять недопустити Українців із заграниці до Галичини.

Якийсь Лях пише до львівської польської ґазети „Курер Львовскі" пораду польському урядови, щоби він не позволив на поворот до краю тим Українцям, яких воєнна хуртовина зангала на еміґрацію. При сьому, звичаєм професійних провокаторів, покликується „дорадчик" на ухвалу українського соціялістичного Центрального Комітету у Львові немов він також є противний поворотови українських еміґрантів до краю. В постановах нашого Ц. К. — пише львівська ґазета „Вперед" — говориться якраз щось противне, а саме, взивається українських еміґрантів до повороту до краю.

Українські робітники і селяни в арештах в Стрию.

Зі Стрия доносять до львівського дневника „Вперед", що в стрийських арештах сидить дуже богато робітників і селян. На приклад 60-літний старець Василь Мацьків зі Струтина Вижного, долинського повіту, сидить в тюрмі зі сином. Тих людий арештовано на чийсь донос, що в серпні українська патруля увійшла до хати і там щось перекусила.

Вибори на Підкарпатській (угорській) Україні.

„Як доносить чеська ґазета „Трібуна", вибори на Підкарпатській Україні мають відбутися з кінцем падолиста або з початком грудня с. р. Всі політичні партії домагаються, щоб вибори відбулись як найскорше, а соціялісти заповідають, що коли міністерська рада не розпише виборів в як найскоршому часі, то всюди повстануть робітничі ради, які візьмуть владу в свої руки.

Петлюра з Вранґелем.

Як доносить львівська польська часопись „Ґазета Вечорна", російське пресове бюро комунікує, що голова російського комітету Савінков веде переговори з Петлюрою в справі порозуміння з Вранґелем.

З Краєвого Союза Господарських спілок.

(Львів, ул. Зіморовича, ч. 20) доносять: Нововибрана Надзірна Рада уконституовалась дня с. м., вибираючи до Президії обох віцепрезидентів Краєвого Тов-а Господарського „Сільський Господар", а то інж. **Андрія Кораеллю** головою, а радника **дра Михайла Коцюбу** заступником голови Надзірної Ради. Секретарем вибрано **Ярослава Колтунюка,** а до контрольної комісії увійшли крім голови Ради: **др. Альфред Говикович і Антін Гладишовський.** На тімсамім засіданню одобрено замкненнє рахунків і білянс за р. 1919/20. З білянсової надвишки признано згідно з ухвалою останніх загальних зборів звороти для союзних Спілок у висоті 2% від суми закупів, доконаних в Союзі в послідним діловім році; рішено запропонувати загальним зборам виплату 6% дивіденди від вплачених уділів, та **призначено квоту Мп. 30.000 на просвітні цілі, в першій мірі на образованнє співробітників для кооператив. Належить додати, що також протягом року виплатив Союз значнійші квоти на ріжні культурні і гуманітарні цілі.**

ТИМЧАСОВИЙ ГОЛОВНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РАТУНКОВИЙ КОМІТЕТ В АМЕРИЦІ.

ЖЕРТВИ ДЛЯ ПОМОЧИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

86. **Кайзер, Па.** Стефан Приходa від себе $3.00
87. **Бабилон, Н. Дж.** А. Холевка $1.00
88. **Нюарк, Н. Дж.** Михайло Кузель від себе $3.00
89. **Вестерлі, Р. Ай.** Ант. Мних $1.25
90. **Сиракюз, Н. Й.** М. Клюсик $1.00
91. **Авбурн, Н. Й.** Н. Мигелич $1.00
92. **Іст Йонгставн, О.** П. Боднар $1.25
93. **Рочестер Мілс, Па.** Дм. Загроднічек $1.00
94. **Джеймсбурґ, Н. Дж.** Іван Дідоха $1.25
95. **Ню Йорк, Н. Й.** Михайло Зазуляк від себе $5.00
96. **Ембрідж, Па.** о. Іван Кутський, зложив жертву декляровану при нагоді Зїзду священства в Філядельфії, Па. $25.00

Разом	$ 43.75
Попередно зложено	4.728.11
Заг. сума зложених жертв	$4.771.86
Сума несплачених декляраций	$ 935.00

З узбираної суми вислано на акцію помочи рідному краеви:

До Укр. Горожанського Комітету у Львові	$2000.00
До Комітету Допомоги жертвам війни у Відни, на закупно т. зв. food-draft-ів	$ 100.00
До Команди Української Бриґади в Дайч-Ґабли, в Чехах для підмоги тим інтернованим, що мають родини на місци	$ 200.00
Для „Українського Педаґогічного Товариства" в Галичині через Український Запомоговий Комітет у Відни	$ 600.00
До Українського Запомогового Комітету у Відни	$ 300.00
Разом	$3.200.00

Всі жертви на Поміч Рідному Краєви, проситься висилати на адресу: **UKRAINIAN RELIEF, 83 Grand St., Jersey City, N. J.**

А. САВКА, касієр.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Ю. К., Клівленд, Огайо. — Се, що Жиди грають українські театральні штуки, не є нічим злим. Як можуть грати американські, анґлійські, німецькі, російські, то можуть грати й українські. Видно, українські театральні штуки мають для них вартість, коли вони їх грають. Ми вважаємо невмісним виступати против сього. Жиди Українцям не перечать, аби вони самі без Жидів уладжували собі свої українські представлення і концерти, а як грають також самі українські штуки або дають українські концерти в українській мові, то передівсім для своєї публики, як вони се роблять в Ню Йорку і в Филаделфії, а коли прийдуть на їх представленнє також Українці і Білорусини, то тільки тому, що їх се цікавить, і що вони вважають, що за се представленнє варта заплатити ту суму, якої згаданий театр жадає. Прецінь нераз ходите до образкового театру (мувіз), який ронує Жид, а як не нарікаєте, що платите йому за образки з чужих країв або з життя чужинців, навіть Жидів, то чому маєте нарікати, як він вам за тісамі гроші дає українське представленнє в українській мові?!! Хиба є таке, що той Жид псує українську штуку і українську мову, а тоді инше діло. Але перша річ, нехай Українці самі дбають добре про свої театри; нехай всюди мають свої представлення і концерти, то українська публика буде задоволена своїм і не буде ходити по театрах чужих, що дають українські представлення в українській мові, але гірше ніж би се робили самі Українці. Та покищо Українці в Америці і в Канаді навіть свого товариства театрального не мають; навіть не мають фахових учителів театральних (режісерів), котрі би поїхали з місця на місце і гаразд підготовили виставу штуки.

Іван Редкевич, Елаенс, Огайо. — З Галичини (Східної Галичини) до Америки дуже мало тепер людий приїздить, але всетаки деяким вдалось вже приїхати. В справі шифкарт які Ви вислали своїй родині через банк Босака, зверніться до нього із запитом о виясненнє.

Хто бере від вас, повинен з своєї сторони щось дати. Инакше він є злодій.

В СПРАВІ ЗЛУКИ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

(Допись з Филаделфії, Па.).

На минувшій конвенції У. Н. Союза була порушена справа про злуку всіх запомогових організацій в один могучий У. Н. Союз. В тій цілі покликано комітет з пяти делегатів, щоби розпочати припоручену їм працю.

Ми американські імігранти знаємо, що як скінчиться страшна руїна, яка від довшого часу лютує в Европі, а переважно в Східній Галичині, і внедовзі настане спокій та зачнеться нормальне життє, то много з нас буде вертатись в рідні сторони до своєї рідні, а тимсамим перестане бути членами даної організації. На нову іміграцію не мож надіятись з Галичини, бо знаємо, що много з наших братів полягло в тій світовій війні, а много скитається по чужих краях, не маючи покищо охоти вернутись домів із-за окупації Східної Галичини Поляками. Отже щоби не допустити до упадку наших запомогових організацій в Америці, ми члени ріжних організацій роздумаймо над сею справою і висказуймо свої думки, щоби злучити всі в одну могучу організацію, без жадних перешкод. А тоді скажемо грімким могучим голосом: Оден за всіх, всі за одного!

Щоби та праця увійшла в життє, я яко член У. Н. Союза і Провідіння прошу поважаних членів тих організацій давати свої проекти і поради щодо злуки тих організацій, а кожда українська ґазета, гадаю, радо їх помістить.

Желаю від серця, щоби на будучій конвенції було репрезентованих не 12.000 а 25.000 членів або і більше.

Іван Витязь,
будущий делегат XV. конвенції У.Н.С.

ЯКІ МАХНО МАЄ ГРОШІ?

Батько Махно має повні державні аспірації. Доказом цего хочби гроші, які він випустив. Виглядають вони як кожді банкноти. Для прикладу візьмім банкнот в 1000 гривень. По середині бачимо два у хрест покладені колоски. В горі над ними: грошевий знак, праворуч вид столиці батька Махна Гуляй Поля і сходяче над нею сонце. праворуч погруддя батька Махна, а під тим буквами і числами: тисяча гривень. У самого долу ліворуч число серії, а біля цего: касієр штабу батька Махна. На другій стороні велике сонце і числами 1000 гривень. Найцікавіще одно місце на банкнотах, а саме напис на головній стороні. В місці, де поміщена осторога перед фальшуванням, читаємо: **„Гей, куме, не журись, в Махна гроші завелись".**

ПІДРОБЛЕНИЙ ПРОЕКТ.

(Допись з Менвил, Р. Дж.).

Хвальна Редакціє! Будьте ласкаві, помістить отсих наших пару слів. Ми запримітили в часописі „Свободі", в числі 121, проект вакинений нашому відділови, в котрім якийсь дурень закпив собі з нашого відділу, а також ужив і фальшивий спосіб імени делеґата і його заступника. Проектодавець каже, що на зборах ухвалено три проекти. З причини, що наш відділ не мав жадних зборів, і не писав жадних проектів ані делеґат ані заступник, ми радимо авторови згаданого проекту, щоби, коли буде писати подібні річі, виставив свою мізерну фамелію на світло дня, а не ховався під імена чесних людий, бо люди, котрі стоять в У. Н. С., розуміють ціль пародію і не боятьея ставити своїх імен під проектами. Чи Ви, пане проектодавець, не знаєте, як називаєся Ваш тато, що уживаєте під своїм проектом чужого імени?

ЗА ВІДДІЛ 181 У. Н. СОЮЗА:
Н. І. Сулима, предс.;
Стефан Лапчинський, секр.;
Николай Шевчук, делеґат.

НЕ ПОНИЖАЙТЕ СВОЄЇ РІДНОЇ ПРЕСИ!

(Допись з Карнеґі, Па.).

В дописі з Питсбурга, Па., поміщеній в 124. числі „Свободи" з дня 14. жовтня с. р. в справі протестаційного віча пяти народів понаписував дописуватель, підписавшийся „Гість Лебедів", стільки неправдивих вістий та інформацій о тім вічу, що мені, і що був наочним свідком від початку до самого кінця віча і не уступав і на крок від групи карнеґійських Українців, які приїхали в товаристві о. Пристая, свого пароха не те віче в числі 14 люда, зробилося соромно за наших славних дописувателів у наших славних українських часописях. Яку ціль мала та допись, ніхто не згадде. Дописувателеви ходило, здається, о те, щоби скомпромітувати, або „Свободу" через ложні дописи, або понизити о. Пристая, побиваючи його і д. Шабатуру на папери аж до крови. Поминаючи меньші важні неправди сеї дописі, скажу одно, що о. Пристай не згадав ані словом за Вітика, Петлюру, Петрушевича, або котрого иншого українського діяча. Зате правдою є, що о. Пристай розповів, які були причини світової війни, про приступлене Америки до аліянтської війни під кличем „за свободу і самозначення народів", про покинене тих кличів Вільсоном, та атакував правительство американське за обманенне американського народа. Розповів спільну долю українського і литовського та білоруського народа під панованнем давної передрозборової Польщі, і спільні терпіння під теперішньою польською інвазією. Дальше, вказав на спільні інтереси Литви, Білоруси і України, та завізвав ті три народи до безпардонної боротьби проти польських наїзників. Підчас говорення бесідника відізвався голос при згадці про капіталістів. Протестовичі додав: „І попи", — але товарищ, що стояв побіч протестовича затишив крикуна словами: „Я перший раз чую правдиву пролетарську бесіду, мовчи, або забирайся!" На се киркун сказав тільки ті слова: „І ти, товаришу, за ним!" При відході з галі групки карнеґійських Українців, між котрими був і о. Пристай та д. Шабатура, далися чути несміли голоси, але що се мало значити, ніхто не знає, і тому ніхто з групи не звертав уваги. Отже є видумкою пана Лебедіна, що большевики побили о. Пристая і д. Шабатуру до крови. Може бути, що большевики носилися з пляном показати свою большевицьку культуру на невинних вічевиках, та від того не потекла ані капля крови ані о. Пристаєви ані д. Шабатурі, таксамо як не тече кров нікому від брехання собаки. Вкінці, 28 жилавих сильних пястуків карнеґійських Українців були би певно не чекали помочі поліції, як би большевики були зробили який напад на люблєного ними свого пароха, а були-б самі перехрестили большевиків на меньшевиків і без поліції."

Іван Швед.

КОЛОМИЙКА*).

Іхав Ляшок морквяний,
Копик буряковий,
Конзувица горіхова,
Мундур допуховий.
Сіделечко капустяне,
Стремена з берези,
А напився деретихи,
То був нетверезий.
Пістолята з качана,
Кулі з барабольі,
А шабелька з пастернаку,
А похва з фасолі.
Утікає той Ляшок,
Під ним коник скаче.
Надибали його свині:
„А злязай вояче!"
Він вихватив пістолєта,
Став свині стріляти.
Свині кулі похапали,
Нічим воювати.
Він вихватив і шабельку,
Став свині рубати.
Свині шаблю геть погризли,
Нічим воювати.
Ідуть люди, ідуть люди,
Ідуть край дороги,
Зїли свині пана Ляшка,
Лежать самі ноги...

*) Співають у Східній Галичині підчас втечі Поляків перед українськими повстанцями 1920 в серпни.

ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ.

З РАДЕХІВЩИНИ.

Арештування в Радехові. — Методи радехівського старости. — Обуренне цілого населення.

Коли до Радехова прийшли большевики, з їх наказу утворилася управа повіту, одначе без ніякого впливу большевиків. Члени місцевої управи дбаючи, щоби в повіті на той час був який-такий порядок, справували свої функції з горожанського обовязку, не підлягаючи большевицькій владі. Про це знало й годилося ціле населення повіту.

З приходом польської влади не роблено нікому ніяких закидів, бо зрозуміла річ, що коли всі повтікали, годі було лишити повіт на божу ласку.

І щойно коли вернув староста п. Якубші — почав він „урядувати" та „очищувати" повіт з большевиків. Спроваджено поліцію зі Львова та почалися арештування на право й ліво. **Арештовано цілий ряд людий, а 10 осіб з них відвезено до Львова. Люди ті мучаться в замарстинівській військовій тюрмі.**

Арештовання переводяться далі, поліція на приказ старости слідить людий, що криються перед поліцією як дикі звірі.

Ціле населенне, без ріжниці народности, дуже обурене тим поступком знаного вже з давнійшої діяльности старости Якубша, який знову тепер почав „уздоровлювати" повіт — арештованнями в нічому невинних людий та ріжними шиканами.

Між людьми є неґативна кляса, якої постійною цілию є нищенне, яка безнастанно намагається, щоби зруйнувати нас, огірчити наше життє, уймити на чести. Стережіться тих людий, однак зверніть увагу на се, що вони кажуть; їх острий і далекосяглий осуд зверне вашу увагу на ріни, яких ви булиб ніколи це завважали.

ВІСТИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Невинно арештований.

Оноді випущено з тюрми на Замарстинов, селянина з жовківського повіту Андрія Кравця де він просидів 16 днів. Причина арештування була така:

В той час, як наближалися большевики, стрінув він у своййому селі двох жовнірів, які звернулися до нього з просьбою, щоби він вказав їм дорогу. Він се зробив. По дорозі, в часі розмови, він збіркував, що має до діла з дезертирами, а ще більше впевнився в тому підозрінню, коли жовнірі стали продавати свої річи. В лісі розпрощався з ними, а коли оглянувся по їх відході, побачив, що один з них кинув свій кріс в корчі. Кріс пролежав там довший час. Щойно перед двома неділями дезертира зловлено і приведено до сего села. Тут, щоби себе спасти, жовнір заявив, що кріс відобрав від нього Кравець.

Невинність одначе Кравця вийшла на яву і його випущено на волю. Відмітити годиться, що Кравець недавно вернув з Америки і вже скоштував львівської тюрми.

Арештованне хорого чоловіка.

Дня 1. жовтня с. р. на якийсь донос арештувала жандармерія в Лагодові, перемишлянського повіту, тяжко хорого на тиф селянина Олексу Корчовського і в найвисшому степені горячки відставила його в ночі фірою до Львова. Випадок сей викликав між українським населеннєм в селі і околиці сильне огірченне — тимбільше, що ночі тепер зимні, а подорож фірою до Львова около 50 км. для хорого на тиф у майже непритомному стані є просто убійством невинного чоловіка. Крім тифу дістав він так сильний ревматизм в ранену за Австрії ногу, що стратив в ній всяку власть, може лежати лише на один бік і потребує дуже старанної опіки. З армією Петлюри вернув він до Галичини, одначе в дорозі, арештований большевиками, перележав в золочівському шпиталі місяць, а 30 вересня привіз його батько в безнадійному стані до дому.

Українські делеґації в Лондоні.

До Лондону прибули дві делеґації. Одна з них предложила домагання визнати незалежність України, друга, східногалицька домагається утворення незалежної держави із Східної Галичини по думці засад трактату про Лігу народів. Близший склад обох делеґацій покищо невідомий.

ЗИМА І СВЯТА

За плечами, а там в краю Ваші братя і сестри потрібують негайної помочи. Користайте з часу і посилайте гроші Вашим рідним. Забезпечіть їх від зимна, нужди і голоду. Пішліть їм святочний дар. Пішліть їм пару центів на свята.

НАЙБІЛЬШИЙ СЛАВЯНСЬКИЙ БАНК В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

Вишле Вам гроші до краю, як і до кождої части світа, по найнизшім деннім курсі. Невідтягайте ся дати поміч Вашій родині. За гроші і ретельну обслугу дає мо повну гваранцію. 119-131

МИ — приймаємо ощадности від одного доляра і платимо 3 процент.

МИ — зміняємо і купимо Вам гроші кождої держави як це собі бажаєте.

МИ — продамо Вам шифкарту коли хочете їхати до краю, на добрі кораблі.

МИ — поможемо Вам спровадити родину з краю і виробимо потрібні документа.

МИ — купуємо бонди свободи Злучених Держав після загальної ціни кучна.

МИ — полагодимо Вам всі крайові і нотаріяльні справи, з задоволенєм.

У ВСЯКИХ СПРАВАХ ПОРАДА ДАРОМ.

Дасть ся Вам всі потрібні вияснення і інформації. В кождій справі і в кождій потребі звертайтеся до нас. Пишіть або приходіть особисто, а переконаєте ся о нашій ретельній, совісній і якнайточнійшій обслузі.

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ! В ROME, N. Y.

1) Фарма 176 акрів в добрім положенню; земля урожайна, половина ораної, решта ліс і пасовиско; вода перетинає 2 рази пасовиско; 13 коров, 1 бугай, 2 ялівки, 2 коні вартости 800 дол., стадо курий, машинерія і всьо що потреба до господарки. Спродаю в сім місяци дуже тано.

Ціна $6.900; готівкою $3.000 або $2.500.

2) Фарма 182 акрів урожайної землі, половина під плугом, решта пасовиско і грубий ліс; 20 коров, 2 коні, 70 курий, 8 безрог, всякі машини до оброблення поля, в доброму стані.

Ціна $9.000, готівкою $4.000.

Ся фарма може бути на дві фамілії; гавз і будівлі в доброму стані.

3) Фарма 60 акрів плодовитої землі, 8 коров, 2 коні, 3 ялівки, 1 бугай, 100 курий, 5 пацюків, машини, будівлі в належитім стані.

Ціна $4.500, вплати $2.000.

Сі фарми є 1, 2 і 2½ милі від міста.

Родимці! Тепер є добра нагода купити фарму в околиці Ром, Н. Й., і прийти до здоровля на здоровім воздусі. До краю нема пощо вертати; бо там на нашій рідній земли запанувала шляхта, а тут тепер роботи брак по всіх містах, а центи розходяться. Товариці! Не жалуйте кілька долярів на дорогу, а приїзджайте до свого чоловіка Українця а я ручу своїм майном за правдомовність. Кождий що купить фарму дістане рекордований акт інтибуляційний. Прошу приїхати впрост до мого власного дому, або пишіть по інформації до: 31-34

ІВАН ЛАВРУК,
306 S. MADISON STREET,
ROME, N. Y.
Телефон 1377.

ШИФКАРТИ З ЗЕЛІЗНИЧИМИ ТІКЕТАМИ

ПРОДАЄМ ДО ОСЬВЕНЦІМА, МИСЛОВЕЦЬ ТА ЛЬОВА НА НАЙБІЛЬШІ КОРАБЛІ, ЩО ВІДХОДЯТЬ ДО ГАМБУРҐА

ЛЯПЛЯНД	30. жовтня	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		ОДЕНБЕРҐ	$105.10
АКВІТАНІЯ	2. гадолиста	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		МИСЛОВИЦЬ	$105.00
ОЛИМПІК	27. падолиста	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		ОДЕНБЕРҐ	$105.10
		З ТІКЕТОМ ДО ЧЕРНОВЕЦЬ	$108.50

На повисше поданих кораблях пасажир дістане найкращу вигоду за найменьшу суму гроший. Подорож морем триває 6 до 7 днів. Як хочете їхати добрим кораблем, сейчас присилайте завдаток на зарезервоване каюти на корабли А ЩАСЛИВО І СКОРО ДІСТАНЕТЕСЬ ДОМІВ. Паспорти на виїзд дістаєм в протягу двох днів, за роботу нічого не числимо нічого. 117—

ЯК ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ з краю Вашу рідню, звертайтесь до нас, а ми виготовимо потрібні документи цілком даром і при помочи своїх представників крайових спровадимо ВАШУ РІДНЮ до кількох тижнів. Тисячі людий дісталось до Америки лише за помочию нас.

ЯК ХОЕТЕ скоро і певно вислати ГРОШІ ДО КРАЮ, то наш Банк чесно обслужить ВАС. Гроші вимінюєм після біжучого щоденного курсу та пересилаємо до краю ТЕЛЕҐРАФІЧНО, МОНЕЙ ОРДЕРОМ І ДРЕФТОМ як найскорше, і під повною гварантією. НАШ БАНК СТОЇТЬ В ТІСНІЙ ЗВЯЗИ З ЕВРОПЕЙСЬКИМИ ДЕРЖАВНИМИ БАНКАМИ, та маємо своїх власних кореспондентів котрі помагають виплачувати як найскорше післані гроші. Посилаючим гроші через наш Банк видаємо ОФІЦІЯЛЬНІ РЕСИТА та доручаємо власноручні підписи з краю.

В усіх потребах пасажирських і банкових просимо звертатись особисто або листовно на адресу:

HENRY C. ZARO, BANKER,
39 COOPER SQUARE, DEPT. U. F. NEW YORK, N. Y.

ЛІЧЕННЄ ХОРИХ ПРИРОДНИМ СПОСОБОМ

Міліони людий знають вже тепер, як придержувати здоровлє і життя до пізної старости. Вони уживають натурального ліку

БОЛГАРСЬКИЙ ЧАЙ НА КРОВ
ДЛЯ ВІДСВІЖЕННЯ КРОВИ
ВПОРЯДКОВАННЯ ЧЕРЕВА
ПРОЧИЩЕННЯ ЖОЛУДКА
ОЖИВЛЕННЯ ПЕЧІНОК
ВІДНОВЛЕННЯ НИРОК

Дбаючі родичі повинні тримати у себе в хаті отсей тербатний чистий лік, як першу поміч проти перестуди, інфлюенци, хрипки, запалення і других поважнійших слабостий.

Продається у всіх друґсторах.

Можна замовити також почтою, висилаючи $1.25 на одну пачку більшої величини або $3.15 на три пачки, а $5.25 за шість пачок. Адреса: H. H. Von Schlick, President Marvel Products So., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. 31

ВСЕСЛАВЯНСЬКА АҐЕНЦІЯ

ПРОДАЄ ШИФКАРТИ на всі лінії.
СПРОВАДЖУЄ родини з краю.
ПЕРЕСИЛАЄ І ВИМІНЮЄ гроші.
ПОЛАГОДЖУЄ справи нотаріяльні.
ВИРОБЛЯЄ паспорти.
УДІЛЯЄ всяких порад в справах краєвих і американських. 31,2,3

Пишіть і заходіть впрост до:
ALL SLAV AGENCY
STEPHEN DEMBITSKY
204 WEST 27th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Чотири бльоки від стації ПЕНСИЛЬВАНІЯ.

НОВІ КНИЖКИ
ВИДАНІ В АМЕРИЦІ І ЕВРОПІ.

Твори В. Винниченка: —

КРАСА І СИЛА (Оповідання)	$1.00
ГОЛОТА (Оповідання)	1.00
ЮРОДЬВА (Оповідання)	1.00
КУЗЬ ТА ГРИЦУНЬ (Оповідання)	1.00
ІСТОРІЯ ЯКИМОВОГО БУДИНКУ	1.00
РІВНОВАГА (Оповідання)	1.00
ПО—СВІЙ (Повість)	1.00
БОЖКИ (Роман)	1.50
БОСЯК (Оповідання)	1.00
ЧЕСНІСТЬ З СОБОЮ (Роман	1.00
ХОЧУ (Роман	1.00
ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ (Історія Української Революції в трох томах	5.00
Инші наукові книжки і повісти	
ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ	75
ОГЛЯД ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	60
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	50
МАТЕМАТИКА	50
ФІЗИКА	60
ЗООЛЬОГІЯ	75
ЛЮДИНА	25
НАУКА ПРИРОДИ	50
СИН УКРАЇНИ (повість з образками	2.00
ФАВСТ (трагедия)	50
МАНЯ З ДЖУНГЛІВ з образками	75
ЧИТАНКА ДЛЯ ВИСШИХ ШКІЛ Часть 1	50
Часть 2-га	75
КАЗКИ БЕХШТАЙНА часть 1-ша	50
і 2-га	50
КАЗКИ ГАВФА	50
КАЗКИ ГРІМА	50
ПІД КОРСУНЕМ (повість)	40
РІК НА ВЕЛ. УКРАЇНІ Др. О. Назарук	1.00
ПІСНІ УКРАЇНИ на хор зладив О. Кошиць	1.00
Всі повисші книжки друковані в Европі крім цих маємо ще такі нові книжки —	
ДЛЯ ДОМАШНЬОГО ОГНИЩА, нап. І. Франко	85
НЕТРИ (Повість)	1.00
ВІДВДЯЧИВСЯ (Повість)	1.00
НЕЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ (Оповідання)	2.80
БЕЗ ЯЗИКА	70
КОР. ВИКЛАД ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ	2.50
ПОЧАТОК РОДИНИ	1.00
ДЕРЖАВА І РЕВОЛЮЦІЯ	1.00
(видання крайове)	30
СЛОВАР НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ 672 сторін	3.00

Висилаємо книжки за передплатою і поеслі платою. (С. О. Д.) Книгарням і Бібліотекам даємо опуст. Хто хотівби зайнятися розпродажею книжок в своїй місцевости, хай зголоситься по інформації і повний каталог.

По всі книжки яких вам потреба вдайтесь до нашої Книгарні —

SICHOWY BAZAR
34 East 7th Str. New York N. Y.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших покликів).

JERSEY CITY, N. J.

В суботу, дня 6. падолиста с. р. заходом Тов. „Народна Банда" відбудеся **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ** в гали „Білого Орла" під ч. 335-7 Newark Avenue, Jersey City, N. J. В часі балю буде приграванти власна банда Товариства. Початок о годині 6-ій вечер. Тикет 50 центів. Проситься всіх прийти на сей Баль а певно весело там забавитесь. 131-32

NORTHAMPTON, PA.

Заходом членів читальні „Просвіти" при гр.-кат. церкві св. Івана Хрестителя, відіграєсь **в неділю, дня 7. падолиста 1920 р.** в гали німецький при Newport Ave., Northampton, Pa., представлення **НА ВІДПУСТ ДО КИЄВА,** комедія в 3. діях, Стеценка. Режісер: М. С. Перед представленням шкільні діти відспівають кілька пісень і виголосять деклямації. Вступ звичайний. Початок о годині 7.30 вечер. Дохід на церков. Отсим запрошуєсь місцевих Українців як і з плейзів належачих до парохії як також Українців з Алентави і з других місцевостий.
131-32 КОМІТЕТ.

NEW YORK, N. Y.

Українське робітниче т-во „Поморяни" уряджує в Українськім Народнім Домі, 217 Е. 6-та ул., Ню Йорк, **в неділю, дня 31-го жовтня 1920 р.** представлення **НЕВОЛЬНИК,** драма в 5-ох діях, зі співами і танцями. Початок о годині 5.30 вечером. Музика власна. Вступ 75 центів. ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.

О численну участь просить
30-31 КОМІТЕТ.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
ДЛЯ ОСЛАБЛЕНИХ МУЩИН.

Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Ослаблені мущини як також нервові вістануть радикально і раз на все вилічені через ужите средства NOVO. Є се можна сказати, чудове средство, яке вилічило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли долягає Вам нервове ослаблене, коли утратили силу, коли маєте меляхолію, зимні руки і ноги біль голови, завір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу уринного неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то вістанете уздоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часі зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всилі уживати всяких приємности житя. На доказ і для переконаня Вас в сім, що NOVO средство се дійсне зділає, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплачене почтової пересилки і опаковане. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але компетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лічене. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпроволочно, надмінаючи часопись, в якій Ви читали се оголошене а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство.

Novo Company, Dept. 23,
BOX 33, BROOKLYN, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК



ВИНАЙМАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!



Довголітна війна скінчилась, і вже наступив МИР, і вже можно повертати на РІДНУ ЗЕМЛЮ, котру ми поневоли опустили, а до котрої так тягне серце кождого УКРАЇНЦЯ на іміграції.

І тому хто з Вас Родимці бажає слідуючі

СВЯТА РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО

відсвяткувати (по довголітній розлуці) разом в злуці зі своєю РІДНЕЮ, тому якраз НАЙКОРИСТНІЙША НАГОДА відїхати до краю, дня 9-го грудня, на добрім КОРАБЛИ САКСОНІЯ, котрий їде без пересіданя, прямо до Гамбурґа.

Тим кораблем відїзджає наш секретар компанії Іван Т. Подоляк, УКРАЇНЕЦЬ, родом з Галичини, котрий добре заопікуєся тими пасажирами, які хочуть відїхати на родину висше згаданого дня, через нашу компанію, в цілій дорозі а це: з Ню Йорку аж до Вашої місцевости. 131,32,35

По дальшу пораду і інформацію просимо голоситися устно або і писемно до:

HAMBURG TRANSPORT COMPANY,
55 EAST 125TH STREET, NEW YORK, N. Y.



КРАСА! ВРОДА! МОЛОДІСТЬ!

Се є правда, що Ви можете виглядати о 20 літ молодші як Ви дійсно є!



Недокладности і неправильности Вашого лиця, носа і уший можуть бути справлені без болю і без втрати часу. Женщини і мущини най прийдуть або пишуть по книжочку, яка описує все в подробицях. На книжочку треба післати 10 центів. Також лічу з успіхом хорих мущин і женщин з якоїнебудь недуги. 25-літна практика. Офісові годиниг від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня; в неділі до 4-ої пополудни. Адреса: Dr. G. BUKKI, 407 East 58th Street, New York, N. Y. 34c7



ЛІКАРСТВА АПТИКИ
СВ. МИХАЇЛА

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвигание в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до пороступу чорного волося	2.00
Вусоріст до пороступу довгих вусів	1.00
Пілюли від руматизма і простуди	3.00
Масть до натирання від руматизма	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосє (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Краплі до болю зубів	1.00
Лік проти болю в горлі	1.00

Окрім всіх тих ліків, що тут подано, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавнених хоріб. За всі наші ліки даємо повну нашу гарантію. Пишіть по каталог.

Хто пришле відразу 10 дол. на ріжні средства, вишлемо ДАРОМ дуже добрий дарунок. Як ви хорі на якунебудь слабість пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моні-ордери на гроші належить адресувати до: 147чс—

ST. MICHAEL MEDICINE CO.,
Dept. D.
CARLSTADT, N. J.

ЧИ ХОЧЕТЕ ЗАРОБИТИ ВЕЛИКІ ГРОШІ?

Велика фабрична спілка потребує молодих людий до заняття купецького. Платня на початку від 35 до 65 долярів на тиждень а навіть і більше. Занятте легоньке; се не у фабриці. Лише 8 годин праці, всі свята і неділі вільні від праці. Наука купецька задармо. Пишіть по інформації ще нині а заразом залучайте почтову марку за 2 центи. 27-32

CENTRAL KNITTING MILLS,
Box 1142, Wilmington, Del.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщення платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошення з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положення і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванє надмірної прихильности для костумера і нападів на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень за адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не має обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

Пошукую своїх краянів **ЮРКА СОКИРА і ДАНЬКА ПРАТКА.** Вони походять з села Волосати, повіт Ліско, Гал. Мають перебувати коло Скрентон, Па. Маю до них важну краєву справу. Прошу голоситись на адресу: ANDREW PRATKA, Pine Hill, Pa., Somerset Co. 31-32

Пошукую свого брата **ІВАНА ШЕВЧУКА,** родом з Славути, Волинської губ. Він ще перед війною прибув в Канаду а його адреса була: Int. House Barrak Private, 87 Str. R., Quebec, Canada. Прошу хтоби знав де він находиться, або він сам, най одізветься на адрес: АННА ШЕВЧУК, Panaitengasse No. 4, Bukowina, Europe. 31

Пошукую свого товариша **СТЕФАНА ПАРИЖАКА ЗАНЕВИЧА,** котрий по двомісячнім побуті в Кантон Огайо виїхав до нюйорського стейту. Він оженився перед місяцем в Трой, Н. Й. Я шукав за ним в Ню Йорку і в Фултон. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися до мене: DMYTRO CHODOBA, P. O. Box 62, Fulton, N. Y. 31-32

ПРОШУ сего п. Делеґата, котрий позичив від мене перо при кінци конвенції У. Н. С., щоби ласкаво звернув мені се перо на адресу: ONUFREY SHABATURA, 227 4th Street, N. E., Minneapolis, Minn. 30-31

ГЛЯДАЮ СПІЛЬНИКА Українця до оплачення коштів і моделю. Дам половину за $250.00. Винахід дуже потрібний для дітий, шторників і писарів. Дуже добрий до розпродажи, бо від 25 центів до $1.00. — АНТОНІЙ ЗИБРИД, 470 Henderson St., Jersey City, N. J. 30-31

ПОШУКУЮ посади кореспондента. Володію українською, польською і німецькою мовами, а також пишу на машині у всіх трех згаданих мовах. Голоситись прошу на адресу: I. K., c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 29-31

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, самотний, пошукує посади від 15. падолиста. Може сповняти всякі вимоги в обрію шкільництва, хору і представлень. Зголошуватись на адресу: E. E., c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 31-3

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Потребуємо ще кількох спільників з капіталом $500. Котрі поїдуть до краю, також маємо місце для тих, котрі позістануть в Америці. Потреба кравців, ковалів, стельмахів, мулярів, шоферів і хтобудь може вступити. Коли чуєтеся правдивим Українцем і хочете вступити яко співділаючий до будуючоїся Торговельної Спілки, прийдіть до нас як найскорше. Не будьте остатним помічником але першим. Зголоситься до офісу: 548 E. 13th St., New York City. 29-32

СЬОГОДНЯ ВЕЧЕРОМ

напишіть до нас а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подробиці о тім як ми гварантуємо заочно вивчити Вас читати, писати і говорити по англійськи. Жиючи в Америці Ви повинні вміти англійський язик, бо без того всі двері є зачинені. Вивчитесь у нас сеї мови протягом 3 місяців через почту. Пишіть до нас ще нині і пришліть 10 цнт. грішми або марками на відповідь. Приймаємо і канадійські. 05-07

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

R. J. GLICK АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

ЕКСТРА! Конець прийшов для злодіїв і ошустів! Хто Вас обікрав або ошукав? Де твій муж або жінка? Прийдіть зі своїми клопотами до нашого офісу до одинокого українського детектива Михайла Ґеллес, капітана Резервової Поліції. Приймаємо справи по цілій Америці. Порада даром. Повне вдоволення. Памятайте на адресу: MICHAEL GELLES, 299 Broadway, New York City — Telephone: Worth 3515. 100—

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі хай зголоситься до: 43—

IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 E. 7th Street, New York City

НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ в добрій части міста Джерзи Сіти. З цілим урядженням. Бизнес старий і добре вироблений. Продаєсь з причини слабости властителя. Голоситись до: JOSEPH ZIELINSKI, 158 Tonnelle Ave., Jersey City, N. J. 31-33

НОТИ

Велика нагода для диригентів. Всілякі ноти церковні, світські і партитури. Ріжні книжки церковні, як також перщорядна скрипка і инші річи потрібні дириґентам. Зголошуватись на адресу: 19c34

МАРІЯ ҐУНДИЧ.
BOX 96, PARK RIDGE, N. J.

ЗРОБІТЬ ВАШЕ ВОЛОСЄ ГАРНИМ.

Відсвіжіть вашу голову! Стримайте випадання волося! Усуньте порплі! Хай ваше волосе виросте буйне і гарне.

ВИ СЕ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ.

„ДАРМАФУҐА" дасть поріст волосю, усуне порплі і волосе перестане випадати. В короткім часі ваше волосе відросте на цілій голові. 27-38

На спробу вишлемо за 10 ц.
ARGIL SPECIALTIES CO., Sv., Box 37, Philadelphia, Pa.

ПРАВДИВИЙ МІД

В ВОЩИНІ 65 ЦЕНТІВ
В СЛОЇКУ ОДНОГО ДОЛЯРА.
З пасіки Володимира Корецького.

Замовлення враз з грішми засилайте на адресу: 19c34
VLADIMIR KORECKI,
Midland Ave., Park Ridge, N. J.

АКРОН, О. АКРОН, О.

УКРАЇНСЬКИЙ ОФІС.

Продажа фарм і домів. Справи нотаріяльні. Пашпорти. Спроваджуємо родини зі Старого Краю. 13c46

UNION REAL ESTATE CO.,
Room 307,
38 So. Howard St. Akron, O.

МАСАЖИСТКА, європейського досвіду, запобігає ревматичним болям і ручить за успіх, про що свідчать її многі свідоцтва. Адреса: MARY URBANSKA, RUBINOWA, 310 E. 70th St., New York City. 22c37

УКРАЇНСЬКИЙ ДОКТОР
ДР. М. МІЛОЄВИЧ

бувший военний доктор в старім краю. 100чс—

DR. M. MILOJEVICH,
417 WOOD STREET,
PITTSBURGH, PA.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. ГЕЛЯ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 EAST 17TH STREET,
NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493.

ДО КРАЮ можете відїхати через ГАМБУРҐ і другі порти працюючи на корабли пару годин денно при легкім занятю. Звертайтесь сейчас до: 22—
GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich St., New York, N.Y.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE

49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.
Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят. 08—

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38ч—

MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

КРЕВНИХ І ЗНАКОМИХ

спроваджуємо до Америки в як найкоротшім часі. — По інформації у всіх справах звертайтесь до: 18-

S. KOWBASNIUK,
244 Avenue A, cor. 15th Street.
NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

Перша фарма 178 акрів, ліс грубий, через пасовиско перепливає вода. 14 коров, 3 ялівки, 2 коні, 25 курий, фармерська машинерія, яка належить до фарми. До стейтової дороги 10 мінут, до діпа 5 мінут. Ціна $8500. Готівки $4000 а решта $100 на рік і 5 процент.

Друга фарма 148 акрів, ліс грубий, через пасовиско перепливає вода. Школа при фармі, 3 корови, 3 ялівки тільні, 4 малі, 1 бугай, пара коний, 1 безрога, 30 курий, 5 гусий, 100 индиків, 6 качок. Дім добрий та фармерська машинерія. Ціна $5.500. Готівки $3000 а решта $100 в рік і 5 процент. Голоситися: JOHN SENCHYNA, R. F. D. 3, Remsen, N. Y. 30-31

ХУСТКИ

ЛІТНІ І ЗИМОВІ, ШОВКОВІ І ВОВНЯНІ, МОЖНА НАБУТИ ПІД АДРЕСОЮ:
77c—
UKRAINIAN BAZAR,
168 East 4th Street,
NEW YORK, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВИНКИ.

Свіжа могила.

День 25. жовтня б. р. буде записаний в історії братства св. Петра і Павла, відділ 245 У. Н. Союза, в Трентон, Н. Дж., бо у тім дни згадане братство виряжало в далеку дорогу свого члена, бл. п. Івана Паславського, родом з Хирова, пов. Перемишль, Галичина. Домовина покійного була умаена козацькою китайкою і цвітами. За домовиною йшла жінка померщого і четверо сиротят, заливаючися гіркими слезами. По одним і другім боці каравану машерували члени, з котрими небіщик працював 15 літ. Похід ступав повільно, а козачі голови були похилені додолу. Бл. п. Іван Паславський був камінярем на поли організаційнім. Він заложив згадане трентонське братство, був 6 літ його секретарем, був душею сего відділу і стояв з цілою своєю родиною в У. Н. Союзі, зглядно в Укр. Молодечім Союзі. Він завше говорив: „Той не є щирий Українець тут на земли Вашінгтона, котрий не стоїть в Українськім Народнім Союзі, бо тілько ся організація є святинею для нас". Остатні слова вмираючого до своєї жінки і дітий були такого змісту: „Я чую, що кінчаться мої дні життя, що полишу вас усіх сиротами, але ви не журіться, бо вашим батьком буде Український Народний Союз. Я певний, що він осушить ваші сирітські слези і не дасть вам пропасти, але ви будьте членами сеї організації аж до смерти і працюйте для неї так, як я працював, а будете щасливі".

Не судилось Тобі, Брате, спочити на рідній Україні, а на чужій сирій землі лячи в домовині. Нехай же та чужа земля ця пером Тобі буде, праведний і незабутий своїми товаришами Козаче! — **Василь Гасій**, предсідатель 245 відділу У. Н. Союза.

Жінка хотіла розводу, чоловік застрілив її і себе.

Суд в Абердін, С. Д., вичеркнув зі своєї програми розправу розводу пані Естери Ленц з тої простої причини, що вона умерла з рук свого чоловіка, який, прошивши її голову одною кулею з револьвера, впакував другу кулю у своє серце. Ленц був другим чоловіком пані Ленц, яка передше писалася пані Л. Фішер. З Ленцом запізналася перед двома роками підчас гостини у її брата, який є визначним адвокатом в Мілвокі. Характеристичне є се, що Ленц прошив кулею мозок своєї любки і жінки (на знак, що своїм розумом обманула його), а собі серце (на знак, що воно полюбило її, не питаючись розуму).

Пімста іззa нерівної платні.

Елмер Фрагм, 22-літний хлопець у Ст. Луіс, Мо., сказав оноді детективам, як він спричинив огонь на десятім поверху будинку, в якім працював. Фрагм заявив, що він працював 9 годин і чверть кождого дня і брав за се лише 50 долярів місячно, підчас коли його бос працював лише кілька годин і брав 50 тисяч долярів річно. І коли бос не хотів підвисшити йому платні, то він з пімсти за се підпалював кілька разів будинок в ріжних місцях, а одного разу огонь так вже був поширився, заки фаєрмани прибули і погасили, що наробив шкоди на сто тисяч долярів. Тепер п. Фрагм сидить в „клітці безпечности" без жадної платні, а бос далі бере по 50 тисяч долярів річно.

Кооператива.

Хліборобський Союз в стейті Іллиной пропагує заложенє хліборобських кооператив, котрі контролювалиб фармерські продукти.

Поліція вмішана в крадіж горівки.

Федеральні і міські урядники в Шікаґо заявили оноді, що вони попали на слід, який викриє найбільшу в світі крадіж горівки. Сьвідоцтва тих урядників виказують, що між злодіями вмішані є також 54 полісмени. Сей кружок злодіїв вкрав оноді з зелізничих вагонів горівки вартости кількасот тисяч долярів.

„Воєнні" мілїонери програють по сто тисяч долярів одного вечера.

В місті Дювіл (Франція) панує надзвичайне марнотравство. В касині не є нічим дивним почути, як який „воєнний" мілїонер (так називають тих людий, що стали мілїонерами підчас війни) програє від 50 до 100 тисяч долярів між вечерою і північчю. В инших містах замітна найвисшої скалі розпуста і деморалізація. Ресторани відчинені цілими днями і ночами, а в них мущини і женщини забавляються, запиваючись вином, яке там дуже тане і розливається його мов воду.

42 убитих і 100 ранених в наслідок розбиття зелізничого поїзду.

Підчас наїхання особового поїзду на тягаровий недалеко Парижа 42 особи зістали убиті, а 100 було покалічених. Між жертвами сего випадку є найбільше робітників.

Число чужинецьких женщин в Америці є вдвоє більше від мущин.

Міжнародна Рада Ню Йорку оголосила сими днями статистику чужинецького населення в Злучених Державах за фіскальний рік, що скінчився з днем 30. червня б. р. Чисел до сеї статистики достарчили іміграційні власти. Число прибувших до сього краю чужинецьких женщин виносить за протяг одного року 135.246, а число мущин 58.268.

Хочуть дістатися на вершок найвисшої гори.

Комітет Королівського Географічного Товариства і Альпейського Клюбу в Лондоні застановлявся на способом, при помочи якого можнаб дістатися на вершок найвисшої на світі гори Еверест, якої висота виносить 29.002 стопи. Думають, що до неї можна дістатися через Тибет.

Фортепяни в Росії се публична власність.

Здається, що в большевицькій Росії нічого такого нема, аби не було публичною власностю. Як доносить одна французька часопись, „Музика й Інструменти", то там навіть фортепяни є публичною власностю. Про се пише М. Л. Абят, бувший професор музики в петроградській імперіяльній консерваторії, який щойно вернув до Франції, що слідує: „Всі фортепяни в місті зареґістровані. Вони є публичною власностю. Звичайно фортепян є найбільше розповсюдненим інструментом, бо всі робітничі клюби, бараки, школи і т. п. мусять їх мати. Однак ніхто не має права продавати їх або перевезти в друге місце без специяльного позволення від комісаря. Коли власти найдуть в приватнім домі фортепян, то сейчас забирають його на власність держави. Власти забрали дуже велике число фортепянів таких, яких властителі вибралися зі своїх домів, полишаючи все за собою".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Канада не може мати свого мінїстра у Вашінґтоні.

Назначенне канадійського амбасадора до Злучених Держав відложено на необграничений час з огляду на те, що другі британські кольонії домагалибся і собі окремого представництва, що доведлоб до певного відокремлення кольоній від королівства Великої Британії. Тимчасово Канаду заступатиме британський амбасадор Сер Окленд Геддіс, який недавно відбув свою поїздку до Отави в цїли полагодження питання прямого представництва Канади в Злучених Державах.

Дешанель в домі божевільних.

Як доносять часописи, стан здоровля Дешанеля погіршився так дуже, що його перенесено до приватного дому божевільних. Від часу свого упадку на зелізници Дешанель попав у рід мелянхолії. Родина побоювалася о його життє, бо президент намагався кілька разів поповнити самовбийство (між иншими випадками шукав смерти і в воді каналу біля свого дому). В останних часах у нього слідна була затрата памяти. Коли Бріян оголосив публично його вибір на президента, Дешанель дрожав на цілому тілі. Колиж переселився до елізейської палати, понуре окруженне страшно вплинуло на його нерви і відтоді він вже став хорувати на неврастенію.

Страшні звірства Сербів.

В урядовім звіті комісії для дослідження звірств сербського війска над Чорногорцями підчас їх окупації подається страшні сцени тортур, яких допускалися Серби над чорногорським населеннєм. Копії сего звіту вислано до всіх европейських урядів, а одну також до Вашінґтону. Вистарчить перечитати отсей виривок зі звіту: „Серби забирали худобу, поживу, гроші і хатну обстанову, а хати палили, збіже на полю нищили. властителів домів примушувано підпалювати їх власні доми, після чого їх кидано в огонь, де й згоріли на попіл. Жінок і дітий замикано в домах, до яких напускано пчіл, аби ті жалили їх. Вони навіть на стільки були нелюдські, що під спідниці жінок зашивали котів, яких опісля бито і ті з болю страшно драпали по тілі жінок. Слабих людий стягано з ліжок і ведено до вязниць. Старі мущини і женщини мусіли нераз босими ногами йти по злій дорозі 30 і більше кільометрів. Їх по дорозі бито немилосерно дручками і зелізними прутами, як також і мокрими мотузками. Арештанти дуже часто не мали що їсти через десять днів. Трупи лежали між арештантами по тижневи. Нераз арештанти були змушені класти свої ноги на огонь та віддатись такій операції, як забиванне їм цвяхів під нігті пальців. Молодих хлопців і дівчат вішано за їх волосе та занурювано по рот у воду. Мущин запрягано до возів замісць коний, а опісля їх убивано. Тіла помордованих Чорногорців зіставлювано посеред улиць і вони ставали жиром собак. Матери повстанців кидано на огонь, старим мущинам виривано зуби, женщини насилувано".

Коли однак порівнаємо ці тортури Сербів над Чорногорцями з тортурами Поляків над Українцями в Східній Галичині, то вони стають каплею в мори надлюдських звірств. І коли то вже хто напише про них до англійської преси, або передасть в руки ріжних правительств Европи?!

Козацька відповідь.

На одній з боевих ділянок українсько-російського фронту большевики хотіли використати якихось дядьків для агітації. Двох з таких дядьків пішли до українських козаків і переконували їх не воювати більше, бо, мовляв, чого проливати братню кров. На се козаки всипали кождому з „агітаторів" по 25 шомполів і сказали: „Тепер ідіть до тих, котрі післали вас до нас, скиньте штани й покажіть їм нашу відповідь".

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що специяльний мітінг відбудеться в неділю, 31. жовтня, точно о 2-гій годині пополудни. Кождий член має явитися на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Н. Паснак, предс.; М. Бінаєвський, кас.; К. Шевчук, секр. (**Примітка Редакції:** Се оголошенне прийшло до нас в середу пополудни, коли четвергове число „Свободи" було вже надруковане, отже з тої причини містимо його аж у нинішнім числі, хоч воно прийде до Рочестер аж в понеділок або в вівторок. Пан секретар 217-го відділу, котрий напоминає нас, аби ми виповняли свій обовязок так, як він виповняє свій, працюючи у фабриці, повинен зрозуміти, що ані він самий, ані ніхто на світі не годен помістити оголошення в газеті на означений час тоді коли воно прийде до редакції запізно. Ми вже нераз просили панів урядників місцевих відділів, аби вони присилали свої оголошення на час, але нашої просьби деякі люди не слухають, а потім на нас гніваються).

З А З И В.

Взивається всіх тих Українців, котрі є інтересовані, чи то через закупно шерів або є членами звісної спілки торговельної зв. NATIONAL SUPPLY COMPANY, з осідком при Іст 7-мій улиці в Ню Йорку, щоби у власнім інтересі зголосилися на адресу: **JOHN PLYWAK, BOX 46, CARTERET, N. J.** і подали свої пляни щодо дальшої діяльности для поробления відповідних кроків, щоби запобічи тим непорядкам, які через нездарність управи сеї Спілки наразили многих шеровців на великі втрати і загрожене поодиноких шторів.

Проситься не зволікати з поданнем відповіди, бо се справа, яка вимагає сейчасового рішення людьми, котрі готові потратити свое добро.

Підписи інтересованих шеровців: **Ілько Глива**, касієр, **Іван Швець**, директор, **Николай Мачужок**, директор, **Мих. Довгий, Вас. Глива, Григорій Патинок.** ...131

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".